

24.5.2004

599/4/02

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Aila Linnakangas

**TOIMEENTULOTUKEA, LASTENSUOJELUA JA KOTIPALVELUA
KOSKEVA PÄÄTÖS**

1

KANTELU

Kantelija arvosteli kirjeissään 1.3.2002, 8.3.2002, 5.5.2002 ja 24.7.2002 A:n sosiaaliviranomaisten menettelyä toimeentulotukea, lastensuojelua ja kotipalvelua koskevissa asioissa.

Kantelija kertoi asuvansa yhdessä viiden lapsensa kanssa. Hän ja lasten isä olivat eronneet vuonna 2001 ja lasten isä oli muuttanut B:n kaupunkiin. Vanhimmat lapset vierailivat isänsä luona, jossa olosuhteet olivat kantelijan mukaan huonot. Kantelija kertoi pyytäneensä sosiaalityöntekijöitä käymään isän luona katsomassa, kuinka vaarallinen asuinpaikka oli, mutta nämä eivät ymmärtäneet asiaa.

Kantelija kertoi, että A:n sosiaalilautakunnan 17.1.2002 tekemää häntä ja hänen entistä puolisoaan koskevaa toimeentulotukipäätöstä ei lähetetty hänelle, vaan hän sai tiedon päätöksestä entiseltä puolisoiltaan. Kantelija kertoi kirjoittaneensa sosiaalilautakunnan päätöksen nähtyään sosiaalisihteerille ja pyytäneensä maksamaan rahat tililleen, mutta näin ei ollut tapahtunut. Kantelija kertoi esittäneensä pankin velkakirjan, josta selvisi koko lainan määrä ja tieto siitä, että se erääntyi maksettavaksi kuukausittain kunkin kuukauden lopussa. Kantelijan mukaan asiaa hoitava sosiaalityöntekijä ei selvittänyt hänelle, miltä kuukaudelta hänen tuli esittää pyydetty selvitys tuloistaan ja menoistaan. Kantelija kertoi, että hän ei ollut saanut apua eikä neuvoja tässä asiassa.

Kirjeessään 24.7.2002 kantelija kertoi, että hänen lapsensa oli otettu sosiaalilautakunnan huostaan 6.6.2002 ja sijoitettu lasten isän luo B:n kaupunkiin. Hän kertoi menettäneensä myös asuntonsa. Kantelijan mukaan sosiaalityöntekijät eivät ottaneet häneen yhteyttä huostaanoton jälkeen eikä lasten asioista ja olosuhteista kerrottu hänelle mitään. Kertomansa mukaan hän ei itse uskaltanut ottaa yhteyttä sosiaaliviranomaisiin kielteisten seurausten pelossa.

Kantelija tiedusteli vielä, voiko kodinhoitajan apua saada muikin kuin lastensuojelun asiakasperhe. Edelleen hän tiedusteli, voiko hän kieltäytyä kotiavusta, jos hän ei ole siihen tyytyväinen tai ei mielestään tarvitse sitä. Kantelijan mukaan kodinhoitajat eivät tulleet sovittuina aikoina tai he tulivat

muulloinkin kuin oli sovittu. Kantelija tiedusteli, oliko olemassa säännöksiä kodinhoitajan työtuntien kirjaamisesta ja pitikö kodinhoitajan ilmoittaa tekemänsä työtunnit asiakkaalle ja pyytää hänen allekirjoituksensa. Vielä kantelija tiedusteli, oliko kodinhoitaja itsenäinen työntekijä, jolla oli vaitiolovelvollisuus vai oliko hän koulukuraattorin, opettajan tai sosiaalivirkailijan käskynalainen. Lisäksi hän tiedusteli, oliko sosiaaliviranomaisella ja kodinhoitajalla oikeus käydä kesken koulupäivän pyytämässä allekirjoitus hänen alaikäiseltä lapseltaan ilman hänen läsnäoloaan tai hyväksyntäänsä ja oliko lapsen suullinen kuuleminen välitunnin aikana koulun käytävällä laillinen menettely.

3

RATKAISU

A:n sosiaalilautakunnan 17.1.2002 tekemän päätöksen tiedoksiannossa ei menetelty hyvän hallinnon edellyttämällä tavalla, kun päätöstä ei annettu kantelijalle tiedoksi. Kiinnitän sosiaalilautakunnan alaisten viranhaltijoiden huomiota huolellisuuteen päätösten tiedoksiantamisessa. Muilta osin en ole havainnut asiassa oikeusasiamiehen toimenpiteitä edellyttävää lainvastaista menettelyä tai velvollisuuden laiminlyöntiä.

Tätä kannanottoani perustelen seuraavasti.

3.1

Lasten ja isän tapaamisolosuhteiden selvittäminen

Sosiaalilautakunnan selvityksen mukaan kantelijan ja C:n lasten tapaamisoikeuteen liittyviä asioita oli käsitelty A:n sosiaalitoimessa perheasioiden sovitteluna. Sovittelun tuloksena oli lokakuussa 2001 vanhempien keskinäinen sopimus tapaamisista. Sopimuksen pohjana oli kantelijan ehdotus tapaamisista. Selvityksen mukaan kantelija ei tuonut sopimuksenteon yhteydessä esiin, että tapaamiset eivät voisi toteutua isän luona B:n kaupungissa. Kantelun johdosta sosiaalisihiteeri oli tiedustellut 16.4.2002 B:n kaupungin sosiaalitoimesta, oliko sen tiedossa sellaisia seikkoja, jotka estivät tapaamiset lasten isän luona. Selvityksen mukaan sosiaalitoimesta oli ilmoitettu, ettei siellä ollut tietoa isästä. Tapaamisista ei ollut oikeuden päätöstä tai sosiaalilautakunnan vahvistamaa sopimusta. Mikäli kantelija arvioi lasten tilanteen vaarantuvan isän luona, hänellä ei selvityksen mukaan ollut velvollisuutta lähettää lapsiaan isän luokse.

Lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain mukaan lapsen vanhempien tulee keskinäisessä yhteisymmärryksessä ja pitäen silmällä ennen kaikkea lapsen etua pyrkiä siihen, että tapaamisoikeuden tarkoitus toteutuu laissa säädettyjen periaatteiden mukaisesti. Huoltajalla on velvollisuus turvata lapsen kehitys ja hyvinvointi lain 1 §:ssä säädettyjen periaatteiden mukaisesti. Tässä tarkoituksessa huoltajalla on oikeus päättää mm. lapsen hoidosta ja kasvatuksesta, asuinpaikasta ja muista henkilökohtaisista asioista.

Sosiaaliviranomaisilla on kuitenkin lastensuojelulain nojalla velvollisuus ryhtyä toimenpiteisiin, jos lapsen kasvuolot vaarantavat tai eivät turvaa lapsen tai nuoren terveyttä tai kehitystä. Velvollisuus ryhtyä lastensuojelulain mukaisiin toimenpiteisiin on lastensuojelulain 45 §:n ja sosiaalihuoltolain 14 ja 15 §:n mukaan lapsen kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitetulla kotikunnalla tai kiireellisissä tapauksissa tai olosuhteiden muuten niin vaatiessa sillä kunnalla, jossa lapsi oleskelee. Kun sosiaaliviranomainen on saanut tiedon mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta olevasta lapsesta, sillä on lastensuojelulain perusteella velvollisuus selvittää lastensuojelun tarve.

A:n sosiaalilautakunnan selvityksen mukaan kantelija ei ollut tuonut perheasiainsovittelussa esiin sitä, että tapaamiset eivät voisi toteutua isän luona eikä sosiaalilautakunnan tiedossa ollut muutoinkaan estettä isän ja lasten tapaamiselle. Myöskään B:n kaupungin sosiaaliviranomaisilla ei selvityksen mukaan ollut tietoa isästä. Kantelukirjoituksesta ei ilmene tarkemmin, milloin kantelija oli pyytänyt sosiaalityöntekijöitä selvittämään lasten olosuhteita isän luona.

Edellä todetun perusteella asiassa ei ole voitu todeta viranomaisten lainvastaista menettelyä tai velvollisuuksien laiminlyöntiä.

3.2

Hallinto-oikeuden ja sosiaalilautakunnan päätösten toimeenpano

3.2.1

Tapahtumat

Asiakirjojen mukaan kantelijan silloinen aviopuoliso C oli valittanut hallinto-oikeuteen A:n sosiaalilautakunnan 25.1.2001 tekemästä perheen toimeentulotukea koskevasta päätöksestä. Hallinto-oikeus kumosi 10.1.2002 tekemällään päätöksellä sosiaalilautakunnan päätöksen asunnon välityspalkkioon ja takuuvuokraan haetun toimeentulotuen osalta ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Hallinto-oikeuden päätöksen perustelujen mukaan ko. perheellä oli oikeus lukea toimeentulotukeen oikeuttaviksi menoiksi asunnon välityspalkkion ja takuuvuokran maksamiseksi otetun lainan hoitomenot niiden tosiasiallisten erääntymisajankohtien mukaisesti.

A:n sosiaalilautakunta päätti 17.1.2002 myöntää perheelle toimeentulotukea vuoden 2000 marras-joulukuun laskelmien osoittamaan alijäämään 519,39 euroa, jolloin laskelmassa oli otettu menona huomioon välityspalkkiosta A:n kaupunkiin muuton jälkeen maksettu osuus. Koska puoliso olivat nyt eronneet, päätettiin mainittu toimeentulotuki maksaa suhteessa perheenjäseniin. Päätöksen mukaan C:lle maksettiin siten 1/7 eli 74,20 euroa ja kantelijalle 6/7 eli 445,19 euroa. Takuuvuokraan otetun lainan hoitokulujen osalta C:n ja kantelijan tuli esittää pankin selvitys lainan erääntymisajankohdista ja heidän osuutensa ko. lainasta.

Sosiaalityöntekijä pyysi kantelijalle 6.3.2002 lähettämässään kirjeessään kantelijaa toimittamaan 2.4.2002 mennessä mm. selvityksen perheen tuloista ja

menoista lainan erääntymiskuukaudelta ja eräpäivää edeltävältä kuukaudelta. Sosiaalityöntekijän päätöksellä 10.4.2002 hakemus hylättiin, koska kantelija ei ollut toimittanut pyydettyjä lisäselvityksiä.

3.2.2

Arvio

Sosiaalilautakunnan selvityksen mukaan kantelijalle maksettiin 29.1.2002 sosiaalilautakunnan päättämä 445,19 euroa. Selvityksen mukaan kantelija oli esittänyt selvitystä ainoastaan perheen menoista lainan osalta, mutta ei lisäselvityspyynnöstä huolimatta perheen tuloista, joten viranhaltija hylkäsi hakemuksen puutteellisten selvitysten vuoksi. Sosiaalilautakunta totesi vielä, että hallinto-oikeuden päätös takuuvuokraan otetun lainan hoitomenojen huomioonottamisesta toimeentulotukea laskettaessa ei tarkoittanut automaattisesti sitä, että kantelija saisi kyseisen summan toimeentulotukena. Tuen saaminen edellytti, että kantelijan perhe sai toimeentulo tukea. Selvityksen mukaan kantelijalla ei ollut oikeutta toimeentulotukeen perheen tulojen vuoksi, joten kantelija ei myöskään saanut hallinto-oikeuden päätöksen mukaista summaa toimeentulotukena.

Menettelyn johdosta totean seuraavan.

Vuoden 2003 loppuun voimassa olleen hallintomenettelylain selvittämisvelvollisuutta koskevan 17 §:n mukaan viranomaisen oli huolehdittava asian selvittämisestä. Asianosaisen oli tarvittaessa esitettävä selvitystä vaatimustensa tueksi. Muiden selvitysten hankkiminen kuului viranomaiselle. Jos viranomaiselle toimitettu asiakirja oli puutteellinen, oli asianomaiselle varattava hallintomenettelylain 9 §:n mukaan tilaisuus poistaa puute. Hallintomenettelylain 4 §:n mukaan viranomaisen oli tarpeen mukaan annettava asianosaiselle ja muullekin henkilölle neuvoja siitä, miten asia pantiin vireille ja miten asiaa käsiteltäessä oli toimittava. Vastaavat asian selvittämistä ja neuvontavelvollisuutta koskevat säännökset ovat 1.1.2004 voimaan tulleessa hallintolaissa (434/2003).

Toimeentulotuen hakijan tietojenantovelvollisuudesta on säädetty toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997, jäljempänä toimeentulotukilaki) 17 §:ssä. Lainkohdan mukaan toimeentulotuen hakijan on annettava sosiaalilautakunnalle tai vastaavalle kunnan toimielimelle kaikki tiedossaan olevat toimeentulotukeen vaikuttavat välttämättömät tiedot.

Myös sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa (812/2000, jäljempänä asiakaslaki) on säännökset asiakkaan tietojenantovelvollisuudesta. Mainitun lain 12 §:n 1 momentin mukaan asiakkaan ja hänen laillisen edustajansa on annettava sosiaalilautakunnalle tai vastaavalle toimielimelle ne tiedot, joita tämä tarvitsee sosiaalihuollon järjestämisessä ja toteuttamisessa. Lain 13 §:n mukaan asiakkaalla on oikeus saada tietää, miksi tietoja tarvitaan.

Toimeentulotuen hakijan on siis annettava viranhaltijalle toimeentulotuen

määräämiseksi tarpeelliset tiedot. Viranhaltijan on puolestaan yksilöitävä, mitä tietoja ja selvityksiä tarvitaan.

Sosiaalityöntekijän 6.3.2002 päivätyn lisäselvityspyynnön mukaan kantelijan tuli esittää selvitykset tuloistaan ja menoistaan lainan erääntymiskaudelta ja sitä edeltävältä kuukaudelta.

Viranhaltijalla oli oikeus pyytää kantelijalta selvitys takuuvuokraan otetun lainan hoitokuluista ja muista toimeentulotukeen oikeuttavista menoista sekä perheen tuloista vastaavalta ajalta. Kun kantelija ei ollut esittänyt pyydettyä selvitystä, katson viranhaltijan menetelleen harkintavaltansa puitteissa hylätessään hakemuksen.

Totean kuitenkin, että kantelijan kantelukirjeestä 8.3.2002 ilmenee, että hänelle oli jäänyt epäselväksi, miltä ajalta hänen tuli esittää selvitykset tuloistaan ja menoistaan, kun lainaa maksettiin kuukausittain. Käytettävissäni olevista asiakirjoista ei ilmene, ilmoittiko hän tästä epätietoisuudestaan 9.4.2002 mennessä myös asiaa käsitelleelle sosiaalityöntekijälle.

Käytettävissäni olevien asiakirjojen perusteella onkin jäänyt epäselväksi, miltä ajalta tietoja tarvittiin, kun laina erääntyi maksettavaksi kuukausittain. Tämän vuoksi asiassa olisi ollut hyvä ilmoittaa kantelijalle alun perin, miltä ajalta hänen tuli esittää tulo- ja menotiedot tai vaihtoehtoisesti tiedustella häneltä, miltä ajalta hän hakee toimeentulotukea lainan hoitomenoihin.

Mitä tulee kantelijan tulotietoihin, totean, että sosiaalilautakunta on tänne antamaansa selvitykseen liittänyt kantelijan perheen toimeentulotukilaskelmat kesä-lokakuulta 2001. Lisäksi hallinto-oikeudesta käyttöni hankitusta hallinto-oikeuden 6.2.2002 tekemästä päätöksestä ilmenee, että kantelijalle oli myönnetty toimeentulotukea maaliskuu- ja huhtikuulle 2001, mutta hakemus oli hylätty toukokuun 2001 osalta. Hallinto-oikeus kumosi sosiaalilautakunnan päätöksen toukokuun 2001 toimeentulotuen osalta ja palautti asian lautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Edellä todetun perusteella sosiaalilautakunnassa oli siis entuudestaan tietoja kantelijan perheen tuloista ja menoista maaliskokuulta 2001.

Kantelijalla oli kuitenkin mahdollisuus niin halutessaan saattaa viranhaltijan 12.4.2002 tekemä päätös sosiaalilautakunnan käsiteltäväksi, mutta hän ei ole näin menetellyt, vaan hän on tyytynyt päätökseen. Sosiaalilautakunnan päätöksestä voidaan valittaa hallinto-oikeuteen ja hallinto-oikeuden päätöksestä vielä korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Kantelijalla oli siis mahdollisuus saattaa viime kädessä korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi sen, voitiinko hänen hakemuksensa hylätä puutteellisten selvitysten perusteella.

Asia ei anna minulle aihetta enempään.

3.3

Sosiaalilautakunnan päätöksen tiedoksi

Sosiaalilautakunnan selvityksen mukaan sosiaalilautakunnan päätös 17.1.2002 oli lähetetty tiedoksi ainoastaan hallinto-oikeudessa muutoksenhakijana olleelle C:lle. Puolisot olivat muuttaneet erilleen hallinto-oikeuteen tehdyn valituksen jälkeen. Tämän vuoksi sosiaalilautakunnan päätös 17.1.2002 oli selvityksen mukaan jäänyt epähuomiossa postittamatta kantelijalle. Selvityksen mukaan päätös valitusohjeineen lähetettiin hänelle 16.4.2002. Sosiaalilautakunnan lisäselvityksen 5.5.2002 mukaan kantelija ei ollut noutanut päätöstä postista, vaan se oli palautunut sosiaalilautakunnalle.

Oikeus hakea muutosta sekä oikeus hyvään hallintoon sisältyvät perustuslain 21 §:ssä turvattuun oikeusturvaan koskevaan perusoikeuteen. Tapahtuma-ajankohtana voimassa olleen hallintomenettelylain 25 §:n mukaan päätös oli annettava tiedoksi asianosaiselle. Myös päätöksen viivytyksetön tiedoksianto kuuluu käsitykseni mukaan tämän perusoikeuden turvaamaan hyvään hallintoon, vaikka tapahtuma-ajankohtana voimassa olleessa hallintomenettelylaissa ei ollutkaan erityistä säännöstä päätöksen viivytyksettömästä tiedoksiannosta. Sen sijaan vuoden 2004 alusta voimaan tulleen hallintolain 54 §:ssä on nimenomainen säännös päätöksen tiedoksiantamisesta viipymättä.

Sosiaalilautakunnan 17.1.2002 tekemän päätöksen tiedoksiannossa ei menetelty hyvän hallinnon edellyttämällä tavalla, kun päätöstä ei annettu kantelijalle tiedoksi. Kun kuitenkin otetaan huomioon se, että päätös lähetettiin hänelle asianmukaisesti 16.4.2002, ja virhe siis korjattiin heti, kun se tuli sosiaalilautakunnan tietoon, tyydyn kiinnittämään sosiaalilautakunnan alaisten viranhaltijoiden huomiota vastaisen varalle päätösten asianmukaiseen tiedoksiantoon kaikille asianosaisille.

3.4

Äidin ja lasten yhteydenpidon turvaaminen huostaanoton jälkeen

Kantelijan ja C:n lapset otettiin huostaan sosiaalilautakunnan päätöksillä 6.6.2002 ja päätettiin sijoittaa ensisijaisesti isänsä luokse B:n kaupunkiin ja toissijaisesti lastenkotiin. Huostaanottopäätöksissä todettiin, että lasten ja äidin tapaamisia tuetaan sijaishuollon aikana. Perusturvajohtajan ja sosiaalityön johtajan 28.4.2004 antaman selvityksen mukaan lasten isä oli ilmoittanut tapaamisista Kangasalan sosiaalitoimeen. Isän ilmoituksen mukaan lapset tai osa lapsista olivat tavanneet äitiään 16.6.2002 jälkeen viikottain äidinäidin luona. Tämän päätöksen liitteenä on isän sosiaalitoimeen ilmoittamat äidin ja lasten tapaamiset. Ensimmäisessä huostaanoton jälkeisessä huoltosuunnitelmanevottelussa 12.9.2002, johon kantelija oli estynyt saapumasta, sovittiin, että lasten ja äidin tapaamiset ja yhteydenpito on mahdollista isän luona B:n kaupungissa isän ottaessa vastuun ja valvonnan tapaamisten määräästä ja tavasta.

Totean yhteydenpidosta seuraavan.

Lastensuojelulain 24 §:n mukaan sijaishuollossa olevalle lapselle on turvattava hänen kehityksensä kannalta tärkeät, jatkuvat ja turvalliset ihmissuhteet. Lapsella

on oikeus tavata vanhempiaan ja muita hänelle läheisiä henkilöitä sekä pitää heihin yhteyttä. Sosiaalilautakunnan on tuettava ja autettava lapsen ja hänen vanhempiansa sekä lapsen ja muiden hänelle läheisten henkilöiden yhteydenpitoa. Sosiaalilautakunnalla on siis velvoite aktiivisesti tukea lapsen yhteydenpito-oikeuden toteutumista. Tämä sisältää nähdäkseni veloitteen edistää eri yhteydenpitotapoja ja tapaamisten järjestämistä.

Yhteydenpidosta lapsen ja hänelle läheisten henkilöiden kesken sovitaan yleensä huoltosuunnitelmassa. Mikäli asianomainen on tyytymätön sosiaaliviranomaisten huoltosuunnitelmassa tai muutoin esittämään yhteydenpidon määrään tai tapaan, tulee yhteydenpidosta tehdä päätös, jotta asianomainen voi saattaa yhteydenpitoa koskevan asian viime kädessä hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Perusturvajohtajan ja sosiaalityön johtajan antaman selvityksen mukaan kantelija oli tavannut lapsiaan kesällä 2002 äitinsä luona. Oikeusasiamiehen tehtäviin laillisuusvalvojana ei kuulu ottaa kantaa siihen, millä tavoin yhteydenpito lasten ja vanhempien välillä kussakin tapauksessa tulisi järjestää. Oikeusasiamies ei voi myöskään puuttua viranomaisten harkintavaltaan, ellei sitä ole ylitetty tai käytetty väärin. Saadun selvityksen perusteella en katso tässä asiassa ilmenneen lainvastaista menettelyä.

3.5

Kotipalvelua koskevat väitteet

Sosiaalihuoltolain (710/1982) 13 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kunnan on sosiaalihuoltoon kuuluvina tehtävinä huolehdittava sosiaalipalvelujen järjestämisestä asukkailleen sen sisältöisinä ja siinä laajuudessa kuin kulloinkin säädetään. Sosiaalihuoltolain 17 §:n mukaan kunnan on huolehdittava mm. kotipalvelujen järjestämisestä.

Kotipalveluilla tarkoitetaan sosiaalihuoltolain 20 §:n mukaan asumiseen, henkilökohtaiseen hoivaan ja huolenpitoon, lasten hoitoon ja kasvatukseen sekä muuhun tavanomaiseen ja totunnaiseen elämään kuuluvien tehtävien ja toimintojen suorittamista tai niissä avustamista. Kotipalveluja annetaan lain 21 §:n mukaan alentuneen toimintakyvyn, perhetilanteen, rasittuneisuuden, sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavalla syyn perusteella niille, jotka tarvitsevat apua suoriutuakseen edellä tarkoitetuista tehtävistä ja toiminnoista.

Totean, että kotipalvelu on sosiaalihuoltolain mukainen yleinen kaikille, mm. lapsiperheille tarkoitettu sosiaalipalvelu, jota kunta järjestää määrärahojen puitteissa. Kunta voi kohdistaa kotipalveluja, kuten muitakin määrärahasidonnaisia palveluja ja tukitoimia niitä eniten tarvitseville, esimerkiksi lastensuojelun tukitoimien tarpeessa oleville perheille.

Perusturvajohtajan ja sosiaalityön johtajan selvityksen mukaan kantelijan perheelle oli järjestetty lastensuojelun avohuollon tukitoimena perhetyötä eli kodinhoitoapua 14.1.2002 alkaen huostaanottoon asti. Perhetyöntekijän käyntimäärät oli sovittu huolto- ja palvelusuunnitelmissa yhdessä kantelijan

kanssa. Kun kyse oli lastensuojeluperheestä, perhetyöntekijät saattoivat käydä perheessä muulloinkin kun sovitusti silloin, kun heillä oli siihen aikaa. Selvityksen mukaan perhetyöntekijän tunnit kirjattiin ylös työntekijän ilmoituksen mukaan kotipalvelun atk-tietoihin. Koska perhetyöntekijän käynnit olivat asiakkaalle maksuttomia, ei kantelijalle esitetty kirjallista selvitystä tuntimääristä tai tuntilistoista. Selvityksen mukaan perhetyöntekijän käyntejä oli ajalla 14.1.-30.5.2002 yhteensä 35 kertaa ja käyntien kesto vaihteli vajaasta tunnista 6,5 tuntiin.

Käytettävissäni olevan selvityksen perusteella asiassa ei ole ilmennyt aihetta epäillä lainvastaista menettelyä. Totean vielä, että tämän päätöksen liitteenä on yhteenveto perhetyöntekijöiden kotipalveluun ilmoittamista käynneistä.

Kodinhoitajan asemasta totean vielä lopuksi yleisellä tasolla, että kodinhoitaja on sosiaalilautakunnan alainen viranhaltija ja häntä koskee viranomaisten toiminnan julkisuudesta ja sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetussa laissa säädetty salassapito- ja vaitiolovelvollisuus sekä velvollisuus tietojen antamiseen samalla tavalla kuin muitakin sosiaalilautakunnan viranhaltijoita. Kodinhoitaja on siten velvollinen antamaan lasten ja perheen salassa pidettäviä tietoja lastensuojelusta vastaavalle viranhaltijalle perheen lastensuojelun tarpeen selvittämiseksi ja lastensuojelun tukitoimien järjestämiseksi.

Mitä tulee lapsen kuulemisen lainmukaisuuteen, totean, että lasten huostaanottoasia on ratkaistu lainvoimaisesti hallinto-oikeudessa, jossa kantelija on tehnyt väitteen lapsen kuulemisvirheestä. Hallinto-oikeus ei ole katsonut kuulemisessa tapahtuneen menettelyvirhettä. Hallinto-oikeus on ratkaissut asian harkintavaltansa puitteissa eikä minulla ole aihetta puuttua siihen.

4

TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen hyvän hallinnon edellyttämästä menettelystä A:n sosiaalilautakunnan alaisten viranhaltijoiden tietoon. Tässä tarkoituksessa lähetän sosiaalilautakunnalle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Kirjeen liitteet palautetaan ohessa.